DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*. De prijs voor den tweeden halven jaargang is *f* 8.— rec.

Het abonnement geschiedt in eens vooruit voor dezen tweeden halven jaargang.

MAANDAG 29 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— vo elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wor betaald met de helft van het bedrag der advertenti

No. 80. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1856.

H. H. Inteekenaren op den *Oostpost*, die genegen zijn met hun abonnement voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan de ondergeteekenden kennis te geven en hen daarvoor *franco* de gelden toe te zenden, ten einde geene vertraging in den ontvangst te ondervinden en de uitgevers in staat te stellen de oplage bij tijds te regelen.

De prijs van het abonnement per jaargang is *f* 15.— rec. *Franco* per post *f* 17.— rec.

De Uitgevers,

E. FUHRI & CO.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 20sten en 25sten December 1856, N°. 102—103.

No. 51.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods. *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Kolonien, dd. 19 April 1856. litt. A. no. 36.

Overwegende, dat het belang van de ingezetenen van Nederl· Indië en van hunne betrekkingen in het moederland, eene verkorting wenschelijk maakt der termijnen, vastgesteld in de artikelen 467, 470 en 493 van het burgerlijk wetboek voor Nederlandsch-Indie, ten opzigte van hen, die bij vermoedelijke of bekende scheepsrampen zijn vermist;

En in dit opzigt, de wetgeving voor Nederlandsch-Indie willende in overeenstemming brengen met die van het moederland, bepaaldelijk met de wet van 9 Julij 1835 (Nederlandsch staatsblad no. 67);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 25sten April 1856 no. 114;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16den Mei 1856 no. 4);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Kolonien, van den 30sten Julij 1856 litt. A no. 3;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het tijdsverloop van vijf of tien jaren, in de artikelen 467. 470 en 493 van het burgerlijk wetboek voor Nederlandsch-Indie gevorderd, wordt beperkt tot drie jaren, wanneer de afwezige tot de bemanning of passagiers blijkt behoord te hebben van een schip, waarvan gedurende dien tijd geene berigten zijn ingekomen.

De termijn van drie jaren vangt aan met de laatste tijding van het schip, en, zoo er van geene tijding blijkt, met den dag van het laatst in zee steken van het schip.

Art. 2. Hetzelfde tijdsverloop van vijf of tien jaren wordt tot één jaar ingekort, wanneer de afwezige vermist is, ter gelegenheid eener noodlottige gebeurtenis op 's lands kusten, binnenlandsche rivieren of wateren, aan eenig vaartuig, aan een deel zijner bemanning of zijner passagiers overkomen.

De termijn van één jaar vangt aan met het tijdstip, waarop de gebeurtenis geacht moet worden te hebben plaats gegrepen.

Onze Minister van Kolonien is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan onzen Minister van Justitie, aan den Raad van State en aan den Hoogen Raad der Nederlanden, tot informatie en narigt.

Het Loo, den 2den Augustus 1856.

WILLEM.

De Minister van Kolonien,

P. MIJER.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie (den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord), dat deze in het staatsblad van Nederl. Indie worde geplaatst, en dat daarvan, voor zooveel noodig, vertalingen in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast verder alle hooge en lage kollegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving van het bovenstaand Koninklijk besluit de hand te houden, zonder oogluiking af aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*. den 16den December 1856.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Sekretaris,

VAN DE GRAAFF.

(Staatsblad no. 82.)

Civiel Departement.

BIJ DE INDIGO-KULTUUR

BEVORDERD:

Tot assistent der derde klasse de opziener der eerste klasse D. F. van der Heijde.

Tot opzieners der eerste klasse, de opzieners der tweede klasse J. J. Slootman en J. C. Philips.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, de élève-opzigter bij 's lands burgerlijke openbare werken J. T. Halkema.

BENOEMD:

Tot raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, de omgaande regter in de vijfde afdeeling op Java, mr. J. J. van Angelbeek.

Tot omgaanden regter in de vijfde afdeeling op Java, het lid in den raad van justitie te Samarang mr. A. J. W. Cornets de Groot.

Tot eersten onderwijzer bij de gouvernements tweede lagere school te Samarang, de onderwijzer bij de gouvernements lagere school te Amboina J. W. Sloot.

WEDER GEPLAATST:

Als opziener der eerste klasse, de ambtenaar op wacht geld J. L. Rhemrev, laatstelijk opziener der eerst klasse.

Schutterijen, enz.

BENOEMD:

Tot luitenant-kolonel, kommandant der Bataviasche schu terij, de kapitein van dat korps mr. K. H. Nolthenius

Militair Departement.

OVERGEPLAATST:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Banje massing, de officier van gezondheid der tweede klass H. W. Schwanefeld, thans te Banjoewangie.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Ban joewangie, de officier van gezonheid der tweede klass C. W. Mogh, thans te Samarang.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Gom bong, de officier van gezondheid der tweede klass J. F. Gijsbers, thans op Banka.

Bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officie van gezondheid der tweede klasse C. Helfrich, than te Banjermassing.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Timo de officier van gezondheid der tweede klasse C. F. A Schneider, thans te Willem I.

Bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van ge zondheid der tweede klasse E. F. J. van Kappen thans te Batavia.

Bij het garnizoens-hospitaal te Djokjokarta de officier va gezondheid der derde klasse J. P. Hönig, thans t Gombong.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Laren tuka, de officier van gezondheid der 3de klasse J. H. Hartsteen, thans te Soerakarta.

Bij het garnizoens-hospitaal te Makassar, de officier va gezondheid der derde klasse H. G. A. Jahn, thans t Larentuka.

Bij het garnizoen te Klatten, de officier van gezondhei der derde klasse C. F. W. Hunnius, thans t Willem I.

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officie van gezondheid der derde klasse H. J. Gaijmans, than te Weltevreden.

Bij het garnizoens-hospitaal te Soerakarta, de officier va gezondheid der derde klasse S. Tresling, thans te Wel tevreden.

Bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officie van gezondheid der derde klasse J. F. Jorritsma thans te Samarang.

Bij het garnizoens-hospitaal te Palembang, de officier va gezondheid der derde klasse W. L. F. van der Heu thans te Weltevreden.

REIZEN EN OMZWERVINGEN

DOOR PERZIE, AFGHANISTHAN, TURKISTAN EN BELOOCKISTAN.

Uittreksel uit het werk van J. P. Terrier.

De schrijver van dit werk is een Fransch officier, die zich in Afrika onderscheiden hebbende, met eenige anderen werd uitgekozen, om het Perzische leger te organiseren, toen de vredebreuk tusschen Engeland en Perzie, de verwijdering van de Engelsche troepen aldaar ten gevolge had. In de Persische dienst klom de heer Terrier op tot den rang van adjudant-generaal, doch daar hij de Russische belangen in Perzie tegenwerkte, bragten intriges het zoo ver, dat hij van daar verwijderd werd. — Bij zijn eigen gouvernement geene voldoening kunnende erlangen, besloot hij, naar Lahore te gaan, ten einde daar in eene militaire betrekking te worden geplaatst en vertrok met dat doel van Bagdad in de lente van 1845. — Hij zegt niet, welke redenen hem bewogen, zulk eene ongerijfelijke en gevaarlijke weg te kiezen, als hij in zijne omzwervingen volgde, — het volste vertrouwen op zijne kennis van de Oostersche volkskarakters en op zijne bekwaamheid om met hen omtegaan, heeft hem welligt de zwarigheden van zulk eene reis ligt doen achten en hem daarom uit zuinigheid die weg doen verkiezen boven andere die meer veiligheid aanboden. De hinderpalen echter, die hem in Afghanistan werden in den weg gelegd, waren zelfs te veel voor *zijn* aventureus en volhardend karakter, en dewijl tegelijkertijd staatkundige bewegingen het in Lahore onmogelijk maakte, om in het shik leger dienst te krijgen, keerde de heer Terrier terug en kwam in Januarij 1846 te Teheran aan, waarna hij in eene gouvernements betrekking te Pondichery werd geplaatst. — Daar schreef hij het verhaal van zijne reizen en liet in 1854 zijn manuscript door kapt. Jesse in het Engelsch vertalen en uitgeven.

Het werk is een van de meest belangwekkende en geven wij daarvan hier een verslag, dat zeker van belang mag worden geacht in den tijd, dat Engeland eenen oorlog in Perzie aanvangt over eene questie omtrent Herat.

Van Bagdad vertrekkende, reisde de heer Terrier over Teheran tot Meshid, in gezelschap van eene karavaan die zamengesteld was uit bedevaartgangers en kooplieden. Als gewoon Arabier gekleed, zoude hij onopgemerkt onder de menigte hebben kunnen medereizen, indien hij de aandacht niet op zich had gevestigd, door het veronachtzamen van de Muselmansche godsdienst voorschriften. Naauwelijks was dit opgemerkt geworden, of hij werd van alle zijden beleedigd, en daar hij de middelen niet bezat, om hunne diensten te koopen noch om hen binnen de palen der welvoegelijkheid te houden, had hij het dikwijls zeer har te verantwoorden. Degenen die naar Meschid ter bedevaa gingen, waren wegens het doel hunner reis nog dweep zuchtiger en aanmatigender dan de anderen. Zij weigerde den verachten ongeloovige zelfs de minste drup waters maar lieten niet af op de onbeschaamdste wijze hem alle af te bedelen — en op eene weigering, zeide een hunner „Kijk! die ongeloovige kent mijne regten nog niet! — „een kerel die het ongeluk heeft van geen Muzelman t „zijn, moest blijde wezen, dat hij iets aan eenen geloovig „mogt geven." Toen de heer Ferrier echter, bij aankoms te Mishapoor zijne geborduurde uniform aantrok, en een geheime audientie van den gouverneur-generaal van Kho rassan, Assaf Doulet, verkreeg, toen waren zij tamelij ongerust over de gevolgen van hunne handelwijze, — de b leefdheden van den grooten man bleken thans in de ooge van zijne vrome reisgenooten, meer dan voldoende op t wegen, tegen de onregtzinnigheid van zijn geloof.

De karavanen, die langs de noordelijker grenzen va Perzie reizen, staan veel bloot aan de aanvallen va Turkomanniche stroopbenden, die op hunne schoon vlugge paarden gezeten, herhaaldelijk de stoutste roove rijen plegen. Het is volstrekt geene zeldzaamheid, dat z geheele dorpen of de grootste karavanen vernielen, e

GOEDGEKEURD,

Dat door den Chef over de Geneeskundige dienst

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der eerste klasse J. J. Lindgreen, thans te Muntok.

Bij de geneeskundige dienst te Muntok, de officier van gezondheid der eerste klasse F. W. Dolge, thans bij het groot militair hospitaal te Batavia.

Marine-Departement.

GEDETACHEERD:

Bij de fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid te Soerabaya, ten einde aldaar belast te worden met de betrekking van onderdirekteur, de machinist der eerste klasse bij de Nederlandsche marine G. Varkevisser.

TIJDELIJK GESTELD:

Tot beschikking van den waarnemenden hoofdingenieur voor het stoomwezen in Nederlandsch-Indie, de op zijn verzoek eervol uit 's lands dienst ontslagen adjunkt-ingenieur van het stoomwezen in Nederlandsch-Indie G. J. Netscher.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis, dat in het laatst van de maand Januarij of in de eerste dagen van de maand Februarij aanstaande, op den tweeden of derden dag na aankomst van het stoompakketschip van Batavia te Benkoelen, aldaar, voor gouvernements rekening, in openbare veiling zullen worden gebragt:

1200 (een duizend twee honderd picols zwarte peper, of zooveel meer of minder als bevonden zal worden in 's lands pakhuizen te Benkoelen voorradig te zijn.

De veiling zal geschieden bij kavelingen van 50 (vijftig) picols en de verkoop op een krediet van drie maanden, zullende de koopsom betaalbaar zijn in recepissen of in zilvergeld, zonder bijberekening van venduprocenten.

De verkochte hoeveelheden peper zullen door de koopers binnen den tijd van eene maand na den verkoop bij 's lands pakhuis moeten in ontvangst genomen, en niet binnen dien tijd afgehaald zijnde, zal, volgens het bestaande tarief, pakhuishuur worden voldaan, en het gouvernement niet aansprakelijk zijn voor de schade welke aan het verkochte mogt zijn ontstaan.

(*Voor de policie.*) Der gemeente wordt herinnerd, dat bij Art. 13 van het policie Reglement (Staatsblad 1829 No. 8) is bepaald, dat het aan een ieder binnen de limiten der stad en voorsteden is verboden, *Vuurwapenen* af te schieten, zoomede het afsteken van *Vuurwerken*.

Zullende de overtreders hiervan worden gestraft met ƒ 25 boete of *acht* dagen gevangenis.

SOERABAYA, *De Assistent-Resident voor de policie,*
29 December 1856. P. SWERVER.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 30sten December.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp.

Op Woensdag den 31sten December.

Voor de toko van den heer S. H. Wanders in de stad.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 30sten December 1856.

Bij D. D. van Boeckholtz, zal nog worden verkocht circa 800 picols WITTE en BRUINE SUIKER in groote krandjangs. (794)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 31sten December.

Bij **S. H. WANDERS** van SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PENDULES, LAMPEN, VERLAKT BLADWERK, LAKEN, ROODEN WIJN, MADERA en PORTWIJN op heele en halve flesschen, GENEVER, COGNAC, HAVANAH CIGAREN, WAGEN-PASSEMENTEN, ZIJDE om wagens te bekleeden, zoo mede twee elegante nieuwe EUROPESCHE WAGENS, ENZ. ENZ.

Verders zullen nog zonder reserve worden verkocht, eene partij VERSCHE GROENTENS en VLEESCHEN in blik en ZUREN op flesschen, verdeeld in kavelingen geschikt voor huisselijk gebruik. (749)

Op de vendutie van **S. H. WANDERS**, op *Woensdag den 31sten December*, zullen worden verkocht eenige goederen van den Heer VAN DER TAGT, als: GOUD en ZILVERWERK, GOUDEN HOROLOGIEN, STAATSBLADEN ingebonden, van 1816-1856 met index, eenige DICTIONNAIRES, KUNSTWOORDENBOEKEN en METHODE DE PIANO, KOOPMANS WERELD- en VLAGGEKAART, LOKETKAST, SCHRIJF-CASSETTE, VALIESKOFFER, FRAAIJE PISTOLEN, EEN PALANKIJN en TWEE AMBOINESCHE PLANKEN cc. zes voet lang en vier voet breed. (761)

VERTREK VAN SCHEPEN.

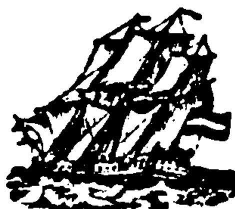
DE STOOMBOOT PALEMBANG.

Gezagvoerder H. J ROSEBOOM, vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG, op *den 4den* en *18den Januarij a. s.* Adres bij

SOERABAYA, W. CORES DE VRIES.
22 December 1856. (752)

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden per het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers uitmuntend ingerigt Engelsch schip

VELOCITY,

kapitein W. PAUL, tegen *Ultimo December* van hier te vertrekken.

Nadere informatien zijn te bekomen bij

De Agenten
(779) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers uitmuntend ingerigt Nederlandsch schip *JAVA'S WELVAREN*, kapitein K. B. DE VEER, hebbende een geëxamineerden scheepsdokter aan boord, en zal vermoedelijk tegen *medio Januarij e. k.* tot vertrek gereed zijn.

Men gelieve zich voor nadere informatien te vervoegen bij den Gezagvoerder in het *Hotel Montoft* of bij

De Agenten,
(776) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederl. campagne schip *JOHANNA EN GEERTRUIDE*, kapitein P. FLENS JOHZN.

Deze schoone bodem, voorzien van eene prachtig ingerigte kajuit, een aantal allerdoelmatigste en ruime hutten, badkamer en overigens behoorlijk voor den overvoer van passagiers uitgerust, vaart eenen geëxamineerden doctor, en vermag derhalve zoowel aan familiën als enkele personen ten sterkste te worden aanbevolen. Het vertrek zal omstreeks *medio Februarij* 1857, plaats hebben

Nadere informatiën zijn te bekomen, bij

De Agenten,
(775) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het dagelijks alhier verwacht wordende, snelzeilend Nederlandsch Campagne Fregatschip, **ELISABETH,** kapt. H. F. KLOK.

Deze bodem, reeds zoo gunstig bekend, varende eenen geëxamineerden scheepsdoctor en voorzien van 2 afzonderlijke kajuiten met ruime luchtige hutten, badkamer en alle andere mogelijke gemakken, is, zoo aan familien, als enkele personen zeer aan te bevelen.

Het vertrek zal vermoedelijk medio Januarij plaats hebben.

Voor nadere informatien adresseere men zich bij

De Agenten,
(769) J. F. VAN LEEUWEN & Co.

DEBITEUREN en **CREDITEUREN** aan den boedel van wijlen den heer CHARLES ETTY, worden bij deze uitgenoodigd binnen den tijd van *drie maanden* gerekend van heden, opgave of betaling te doen aan

(774) *De testamentaire Executeuren,*
PROBOLINGO, CHAs. ETTY,
den 13den December 1856. M. W. ETTY.

TE KOOP

EEN KOTTER en een SLOEP met toebehooren.

Te bevragen, bij
(784) LEDEBOER & Co.

SOCIETEIT CONCORDIA.

THÉ-DANSANT.

Op Donderdag den 1sten Januarij 1857.

Namens de Directie.
De Secretaris,
(791) GROLMAN.

ALLEMANSGADING

IN COMMISSIE ONTVANGEN.

GOUDEN HORLOGIEN, BRACELETS, HALSKETTINGEN, enz. à comptant verkrijgbaar bij

(792) DEELEMAN.

---

hunne ongelukkige gevangenen medevoeren, om ze als slaven aan de Uzbecks te verkoopen. — Een Europeaan in 1810 verzekerde dat er te Khiva, omstreeks 30,000 Perziesche en Russische slaven waren, die op de wreedste wijze werden mishandeld, — die weigerden tot het Mohamedanisme overtegaan, werden zonder onderscheid levend begraven, — de renegaten werden veroordeeld tot den zwaarsten arbeid en aanhoudende mishandeling en leidden een leven, waarbij de vreesselijkste doodstraf eene weldaad mogt worden genoemd. — De Turkomannen beschouwen Persianen, als de hunner roofzucht van regtswege toekomende slagtoffers, omdat die tot de secten der shiks behooren; terwijl zij zelve zich beroemen echte Zonne Muselmannen te zijn.

Niettegenstaande zij zich weinig aan door de koran verordende leefregels houden, oefenen de molla's een grooten invloed op het volk, waarvan het volgende staaltje, aardig genoeg is, om hier te worden ingelascht.

In de nabijheid van Meschid, eene stad, heilig geacht door de begraafplaats van *Imaum Kesa*, bevinden zich eene menigte forellen, die in de bergstroomen zeer welig tieren. Een van de voornaamste molla's van Meschid was een groot liefhebber van die forellen en zond er dikwijls heen om ze te laten vangen, — doch, daar bij bij lange na niet de eenigste was, die van forellen hield, begon de visch schaarsch te worden, en was het te voorzien, dat zij spoedig geheel uitgeroeid zouden zijn. — De molla bevreesd dat hij weldra zonder forellen zoude moeten leven, gaf voor, dat *Imaum Kesa* hem in den droom was verschenen en hem had bekend gemaakt, dat de bergstroomen met den visch die er in was, zijn eigendom waren, dat het toezigt daarover werd toevertrouwd aan de molla's en deze dus voortaan alleen het regt hadden om daar te visschen. — Sedert dien tijd zijn de Derrood stroomen het eigendom van *Imaum Kesa*, en de forellen pépinières van de Meschidsche molla's.

Te Herat, waar de heer Terrier geen geheim maakte van zijnen waren rang, werd hij luisterrijk en overeenkomstig zijne waardigheid ontvangen, met eene voorkomendheid, die zeer vleijend scheen, doch later de goede trouw van Yar Mohamed verdacht deed voorkomen. Dit bekwame opperhoofd, had een ruim geweten en ten tijde der aanwezigheid van den heer Terrier, regeerde hij te Herat met veel beleid, onder den eenvoudigen titel van Dezir Sakib, nadat hij zijnen voorganger Shah Kamran den voet gelizt en vermoord had. Hij had zich populair gemaakt door dagelijks zes uren te vaceren, om ieders klagten aan te hoeren en verzoekschriften te ontvangen, — en even als alle andere inlandsche hoofden was hij onophoudelijk in vrees, dat men tegen hem intrigueerde en altijd gereed, om met de Engelschen in kuiperijen te treden tegen zijne naburen. Niettegenstaande alle moeite, die de heer Ferrier zich gaf, om hem van het tegendeel te overtuigen, wilde de Dezir niet gelooven, dat hij geen Engelschman was, en zich daar met een of ander staatkundig oogmerk bevond. „Gij zijt een Engelschman," zeide bij kort af, „ik weet het; waartoe dient het nu nog dat „gij het ontkent. — Zeg mij ronduit uwe bedoelingen. — Heb ik mij tegenover uw gouvernement niet „altijd gehouden, zoo als het behoorde, evenzeer heb ik „mij te beklagen over hunne handelwijze te mijwaarts — „wij staan dus gelijk — laat daarom wat voorbij is, vergeten zijn. — Er is geen reden waarom onze staatkundige betrekkingen niet op nieuw op zeer vriendschappelijken voet zouden kunnen worden gebragt in welk „geval ik zoo opregt zal zijn als gij slechts kunt verlangen, — men mag mij niet minder achten omdat ik „tegenover *Pottinger* en *Todd Sakebs* niet opregt was, want „deze wonden dien ouden dronkaard *Shah Kamran* tegen mij „op; zij bragten mijn leven in gevaar en het werd meer „dan tijd, dat ik mij verdedigde. — Ik verkeerde in eenen „staat van aanhoudende ongerustheid, die met den dood

SOERABAYA, den 29sten December 1856.

Wij vernamen kortelings geleden de treurige tijding van het overlijden van den heer Schwanefeld, in leven officier van gezondheid 2de klasse te Banjoewangie. Op deze ongezonde buitenpost op Java, werd hij door koortsen geteisterd, waaraan hij reeds in meer gezonde streken lijdende was, en die hem, gevoegd bij de uitputting door dysenterie veroorzaakt, trots zijn ijzersterk ligchaam, ten grave sleepten.

Het verlies is groot voor de geneeskundige dienst, maar vooral voor de lijdende menschheid. Hij behoorde tot die menschlievende geneesheeren, die met het lot hunner lijders begaan zijn, en slechts één doel zich voorstellen: het bewerkstelligen der genezing van de lijdenden die hun worden toevertrouwd of hunne hulp inroepen. Hij leefde, in de ruimste beteekenis dezer uitdrukking, voor zijn vak en zijne patienten. Velen wien hij op de hartelijkste wijze aan hun ziekbed hulp verleende, moed insprak, kunnen daarvan getuigen. Aan velen ook, aan wier sterfbed hij uren lang ter nederzat, tot dat de dood zijn slachtoffer medenukte, lenigde hij zoo veel in zijn vermogen was, de hevige smarten waardoor zich het stervensuur zoo dikwerf kenmerkt.

Niets was hem te veel; alle bezwaren wist hij te overwinnen. Met regtschapene beginselen begaafd, was hij een uitstekend man. Door zijne buitengewone kundigheden was hij een aangenaam mensch, en als geneesheer een nuttig individu. Wie hem somwijlen te Soerabaya in het hospitaal gekend heeft, dien zal het voorzeker niet ontgaan zijn, hoe hij steeds tot diep in den nacht zijne rust opofferde, om zijne ernstige lijders van tijd tot tijd nog eens te bezoeken, en *of* hulp te verleenen *of* hunne laatste oogenblikken te veraangenamen. En wat akelig kontrast nu! dezelfde man die zich opofferde voor zijnen evenmensch, hij stierf zelve, door ongelukkige omstandigheden, zonder geneeskundige hulp; hij liet zich eenige dagen vóór zijnen dood naar het fort brengen, om gemakkelijker zich de geneesmiddelen te bereiden, doch ten slotte ontbrak hem de kracht hiertoe. En ook hij trok af van dit kortstondig tooneel, waar hij nimmer het loon voor zijne werken vond, diep betreurd door zijne vrienden.

BATAVIA. — In den avond van den 17den dezer, gaf de *Cirque Européen*, onder directie der heeren Schmidt en Berne, zijne laatste voorstelling en vertrekt heden den 20sten naar wij vernemen, met het Ned. Indisch koopvaardij-chip *Naga Laut* naar Samarang. Gedurende den geruimen tijd, dien hij hier doorbragt, vonden zijne voorstellingen bijzonder veel bijval en werden zij in het algemeen door het publiek sterk bezocht. Dit was vooral het geval bij de laatste op Woensdag avond jl. De tent op het koningsplein was toen zóó vol, dat er zelf geen hoekje tot staanplaats overbleef en menig een genoodzaakt was huiswaarts te keeren, zonder het gebouw te kunnen indringen. Wij vermeenen dat dit de beste aanbeveling is voor den troep kunstrijders onder de directie van genoemde heeren en wij ons daardoor gerust van alle verdere uitweiding over hunne verdiensten als kunstenaars, die ook op dien avond ruimschoots werden toegejuicht, kunnen onthouden.

— Ter dezer plaatse is het gerucht in omloop, dat een van Canton te Anjer gepasseerd schip, aldaar de tijding zou hebben aangebragt, dat de keizer van China, na het vernemen der vijandelijkheden, door de Engelschen en Amerikanen tegen eerstgenoemde stad begonnen, last zou gegeven hebben, om alle Europeanen, die zich in het Hemelsche rijk mogten bevinden, om het leven te brengen. In hoeverre dit gerucht waarheid bevat, kunnen wij niet verzekeren. De tijd zal haar misschien doen kennen.

— Volgens de, met de onlangs uit Japan teruggekeerde schepen, ontvangene mededeelingen, zoude het gebleken zijn, dat het Christendom, in weerwil der daartoe door het keizerlijk Japansch bestuur sedert ruim twee eeuwen krachtdadig aangewende pogingen, in dat rijk nog niet geheel is uitgeroeid. Zoo als bekend is, moeten alle Japanezen jaarlijks op het beeld van Christus trappen, als een bewijs dat zij diens leer niet zijn toegedaan en nu zou in dit jaar een dertigtal personen, wonende in eene kleine plaats digt bij Nagasacki, dit geweigerd en bekend hebben, volgelingen te zijn van die leer, welke van ouders tot ouders op hen was overgegaan. Allen waren zij gevangen genomen en werden met de doodstraf bedreigd, indien zij die leer niet afzwoeren en het trappen op het Christusbeeld verrigtten. De uitwerking dier bedreiging op die ongelukkigen is nog onbekend.

— In den vroegen morgen van den 19den dezer, werd op eene plegtstatige wijze de eerste steen gelegd van het nieuwe loge-gebouw *de Ster in het Oosten*, ter plaatse, waar de vorige loge heeft gestaan. Een groot aantal vrijmetselaren, zoo wel leden dier loge als anderen, waren opgekomen, om die plegtigheid bij te wonen en, ongeveer ten 7 ure, begaven zich de gedeputeerd grootmeester nationaal in deze gewesten en de regerend meester, uit het noodlocaal, waar de bijeenkomst plaats greep, gevolgd door alle aanwezigen, omhangen met hunne insigniën en voorafgegaan door de banieren der orde, naar de plaats, waar de steen gelegd moest worden, welke werkzaamheid door gezegden gedeputeerd grootmeester nationaal en regerend meester op eene statige en indrukwekkende wijze werd verrigt, waarop allen weder naar bedoeld locaal terugkeerden en de bijeenkomst dáár gesloten werd.

— Volgens ontvangen gerigt van den gezagvoerder des Engelschen stoomers *Great Brittain*, zoude, benoorden de Duizend Eilanden, een schip aan den grond zitten, en werd spoedige hulp verzocht. Z. M. stoomschip *Amsterdam*, zich alhier ter reede bevindende, werd beschikbaar geacht de gevraagde hulp te gaan verleenen, waartoe per telegraaf het gevoelen werd gevraagd van Z. Exc. den gouverneur-generaal, die tot die zending magtiging verleende, waarop de *Amsterdam* ommiddelijk stoom op maakte en die eilanden benoorden en beoosten omliep, zonder evenwel eenig spoor van een vastzittend schip te bespeuren.

Thans is dat vaartuig, met Z. M. brik *Haai* op sleep en een dertigtal militairen aan boord, een togt gaan doen naar Riouw en Lingga. De *Haai* zal in die wateren station houden, ter vervanging van Z. M. schoonerbrik *Egmond*, die belangrijke reparatie zal dienen te ondergaan.

— In het Westerkwartier der Bataviasche ommelanden heeft, in den nacht van den 16den op den 17den dezer, een verschrikkelijke moord plaats gehad. Een Chinees had zijne vrouw, op haar verzoek, vergund, eenige dagen bij hare ouders te gaan doorbrengen, doch naauwelijks was zij een paar etmalen in hunne woning, of ook hij kwam daar en vergde van haar de afgave van eenige harer nieuwe kleedjes (sarongs). De vrouw was daartoe geenszins geneigd en, welligt door jaloesie gedreven, haar man verdacht houdende, die kleedjes tot een slecht oogmerk te willen gebruiken, was haar antwoord van dien aard, dat daaruit eene hevige woordenwisseling en twist tusschen beiden ontstond, met dit noodlottig gevolg, dat de Chinees een badeh trok en haar een steek in den buik toebragt, waardoor zij gillend ter aarde storte. Op dat gegil schoten hare ouders toe, om hare dochter te hulp te komen, doch ook zij ondergingen hetzelfde lot en vielen, beiden in den buik gewond, dood neder. De Chinees wilde zich toen door de vlugt redden, doch de voorafgegane twist had reeds eenige personen voor het huis, waarin dit voorviel, bijeen gebragt. Met geweld trachtte hij zich nu een weg, te midden door die lieden, te banen en bragt drie derzelven zware wonden toe, doch op zijne beurt werd hij door een der omstanders gekwetst en met een stuk hout op het hoofd geslagen, waardoor hij neerzonk en gevangen genomen worden.

„van Kamran heeft opgehouden. — Thans heb ik de „magt in handen, de Afghanen zijn mij allen zeer toegedaan, en de Persianen heb ik mij van den hals geschoven, — wees dus niet achterhoudend maar spreek rondzit, en zoo een verbond tusschen ons mij dienstig kan zijn, is het ook niet zonder voordeel voor u."

De heer Terrier betuigde hem in de sterkst mogelijke bewoordingen, dat hij geen Engelschman was, en eene de minste staatkundige bedoelingen koesterde; waarom ik het toezigt, waaronder men hem had gesteld, ontlijk was. Hierop verontschuldigde zich de Dezir met de merking, dat het gedrag van de Engelschen die vroeger te Herat waren geweest, weinig geschikt was, om hem gerust te stellen, omtrent de bedoelingen van hen die later kwamen; en allengs zich opwindende, ging hij voort:

„Ik kende de bedoelingen der Engelschen te goed, om opregt tegen hen te zijn. — Hun invloed zou hier te „Herat veel grooter zijn geworden, dan mij lief was — „het is waar, zij verteerden hier veel geld, maar daar had ik geen voordeel bij. Ik geliet mij als nam ik alles voor goede munt aan, doch ik ben nooit door hen mis„leid geworden. — Wanneer ik den Majoor Todd op zijne „togten vergezelde, hield ik hem den stijgbeugel en liet „hem voor mij uitrijden, om zijne ijdelheid te streelen, „maar onder de hand vulde ik mij de beurs ten zijnen „koste en toen hij ophield, vrijgevig te zijn, liet ik hem „loopen. Hij wilde mij doen tuimelen; daarom zond ik „hem uit Herat weg, en thans, is hij onder zijne land„genooten weinig geächt. — Zoo gaat het in de wereld, „alles staat geschreven in het boek van het noodlot, en „zoo het geluk zich ten mijnen gunste heeft verklaard, dan „is dat, omdat God het zoo heeft gewild, en al uwe le„gers en al uw goud vermogen niets tegen den wil des „hemels. Indien gij gekomen zijt met andere bedoelingen, „dan die van uwe voorgangers, zeg het rond voor de vuist „en wij zullen vrienden zijn, betaal mij goed en gij kunt „op mijne dienstvaardigheid vertrouwen, — maar zijt gij „hier gezonden om te intrigueren, dat laat ik niet toe. „Geen haar van uw hoofd zal gekrenkt worden, indien „gij wilt, kunt gij zelfs hier blijven op denzelfden voet als „gij tot nog toe hier zijt geweest: wilt gij liever van „Herat vertrekken, gij hebt slechts te kiezen.

Niettegenstaande deze verzekering, dat hij volkomen vrij was, om te handelen, zooals hij verkoos, duurde het nog veertien dagen voor het den heer Terrier werd toegestaan, om zijne reis te vervolgen. — Tot Meïmana werd hem de kamerling als geleider medegegeven, en gaf de Dezir, hem den raad, om wanneer die ambtenaar hem zoude verlaten hebben, zich niet langer voor een Europeaan uittegeven. — Te Mourghab, halverwege Herat en Meïmana, gaf hem de gouverneur van die stad, twee Hazara's mede, die even als hij naar Kabul moesten en van wie hij op reis veel dienst had. — De drie reizigers gingen onverhinderd door tot Kartchoo, waar zij gestuit werden door den oorlog die Mir Wali, gouverneur van Khulm, voerde tegen den Emir van Kabul Dost Mohamed. — De heer Terrier besloot echter om te beproeven, of hij Kabul niet zou kunnen bereiken langs Kandahar, en nam daartoe zijnen weg door eene streek, waar nog nimmer een Europeaan den voet had gezet. Deze streek is bewoond door verschillende onafhankelijke stammen zooals de Hazaras, de Uzbecks, Taymounis, Eimaks etc. — Bij deze laatste stam zijn de vrouwen nog woester dan de mannen, en zoolang zij zich niet op een of ander uitstekend heldenfeit kunnen beroemen, kunnen zij niet trouwen. Deze volkstammen zijn aanhoudend met elkander in oorlog, en het mag als iets buitengewoons worden beschouwd, dat de heer Terrier niet in hunne handen is gevallen.

(*Vervolg hierna.*)

De lijken der ouders, de gekwetste moordenaar, zijne vrouw en drie andere gewonden, worden nog in dien nacht naar Tangerang gezonden en de toestand van al die gekwetsten was zoo bedenkelijk, dat de assistent resident der Westerafdeeling van de Bataviasche Omme-landen het noodzakelijk achtte, ze ommiddelijk naar het stadsverband te Batavia te doen vervoeren.

(*Java-Bode.*)

NEDERLAND.

— Met den extra post, die ll. Zaturdag 27 Dec. hier aankwam, werd ons de overlandpost van 9 Nov. aangebragt. Wij ontleenen hieruit voorloopig de navolgende berigten.

De Javasche overlandpost, loopende tot 10 September, is den 30sten October in Nederland aangekomen.

Nadat de afdeelingen der tweede kamer zich met het onderzoek der begrootingswetten hadden bezig gehouden, is zij op reces gescheiden tot den 11den dezer. In de verslagen, waarvan men de uittreksels onder de handelingen der Staten-Generaal zal vinden, worden weder de vragen omtrent de politieke aangelegenheden gedaan, waarover jaarlijks bij de begrootingswetten wordt getwist. Het departement van oorlog schijnt intusschen een ernstigen strijd te gemoet te gaan.

Hetgeen van verschillende zijden, bij de afschaffing van het gemaal werd voorspeld, begint zich thans te openbaren namelijk de finantieele moeijelijkheden in de gemeenten. Het voorgaande ministerie wilde de liberalen in liberaliteit overtreffen en stelde daarom plotseling de afschaffing van den accijns op het gemaal voor. De gemeenten, die den tijd nog niet hadden gehad, het evenwigt in hare finantien te herstellen, door de bepalingen in de gemeentewet verbroken, zagen zich op nieuw van eene belangrijke inkomst verstoken, tenzij ze de belasting op het gemaal als eigen belasting hadden willen heffen, dat voor de ingezetenen te bezwarend zoude zijn geweest. Vele groote gemeenten zitten dan ook deerlijk met hare finantien in de war. Amsterdam, die dit het meest ondervindt, heeft aan de regering den afstand der personeele belasting ten behoeve der gemeenten gevraagd. De staat kan het bedrag daarvan echter niet missen. Dit verzoek zal dus waarschijnlijk wel van de hand worden gewezen. Intusschen is het niet te ontkennen, dat op de eene of andere wijze de rijksbelastingen zullen moeten worden herzien, opdat aan de gemeenten de gelegenheid worde gegeven, zich een eigen stelsel van belastingen te vormen, waarmede zij gemakkelijker in hare behoeften zullen kunnen voorzien.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op hetgeen wij later breedvoerig zullen vermelden, omtrent het gebeurde in Luxemburg. De koning-grootbertog heeft het voorstel tot eene verandering in de grondwet aangekondigd. De kamer heeft dit in een adres van antwoord niet gunstig opgenomen. De prins-stedehouder heeft dit adres met scherpte beantwoord. Met veel belangstelling wordt deze gewigtige aangelegenheid gade geslagen.

— Z. M. heeft erkend als consuls voor N. I. de heeren A. Fraser, D. Maclaine, F. Bonhote en G. Kinder, de drie eerstgenoemden van Groot-Brittannie, te Batavia, Samarang en Soerabaya, en de vierde van het koningrijk Saksen, te Batavia; alsmede P. J. A. Kervel van Belgie te Soerabaya.

— De weersgesteldheid was sedert ons vorig berigt, over het algemeen droog en fraai. De eerste dagen van November echter kenmerken zich reeds door eene meer of min vinnige koude; herhaaldelijk daalde de thermometer beneden het vriespunt.

De markt der levensmiddelen begint eenigzins den invloed van den gunstigen oogst te gevoelen. Meest alle artikelen zijn aanmerkelijk lager in prijs dan het vorige jaar; vooral de prijs dar aardappelen is aanzienlijk minder; beste soorten kunnen zich op *f* 1.80 à *f* 2.— niet staande houden.

— Onder de belangrijkste gebeurtenissen, gedurende de afgeloopen maand, die hier bijzonder melding verdienen, rangschikken wij de aansluiting van onzen Rijnspoorweg aan de Keulen-Minderer baan, op 17 October, en het treurig overlijden van den beroemden volksdichter Tollens, op den 21sten October. Van deze laatste gebeurtenis wordt hierachter breedvoeriger melding gemaakt.

— De heer mr. A. J. Duymaer van Twist, heeft voor zijne benoeming tot lid van de tweede kamer, voor het district Steenwijk bedankt; in zijne plaats is nu gekozen het oud lid dier kamer de heer Storm van 's Gravesande.

Z. Exc. de oud-gouverneur-generaal van Neerl. Indie, de heer Duymaer van Twist, is met zijne gade den 6den Oct. te Diepenveen aangekomen, waar hij een landgoed heeft aangekocht, ten einde zich daar te vestigen. Aan de grenzen der gemeente door eene eerewacht te paard opgewacht en begeleid, werd hij verwelkomd door het gemeentebestuur, en door de schooljeugd met toepasselijk feestgezang; tallooze vreugdeschoten weergalmden door het ho[...] geboomte, en het muziekkorps der schutterij van Deve[...] verhoogde, even als bij de aankomst aldaar, het feesteli[...] van den dag. Het dorp was feestelijk versierd.

— Den heer Gaillard, Indisch hoofdambtenaar, laat[...] resident te Japara, op Java, die zich tot herstel zijner gezondheid met verlof hier te lande bevindt, werd deze dagen een prachtig en kostbaar geschenk ter hand gesteld, hem aangeboden door de ingezetenen dier residentie, als aandenken en blijk van achting en toegenegenheid. Het geschenk bestaat uit een zeer volledig keurig bewerkt zilveren theseervies, zijnde het blad voorzien van het opschrift: De Ingezetenen van Japara aan den Heer M. A. J. Gaillard, laatst Resident van Japara 1. September 1856.

☞ De *Straits-Times* van 16 dezer geeft de volgende per mail ontvangen laatste berigten.

De Engelsche en Fransche ambassadeurs hebben Napels verlaten; de vloten zullen zich op de hoogte der golf vereenigen.

Tengevolge van Ruslands handelwijze wil Oostenrijk de vorstendommen nog niet ontruimen, waarin Engeland en Turkije genoegen nemen.

LONDON, 10 *November* 1856.

Men zegt dat er ernstige geschillen zijn gerezen tusschen de Fransche en Engelsche gouvernementen, hetgeen wellig zou leiden tot een verbond tusschen Frankrijk en Ruslanc aan de eene zijde en tusschen Engeland en Oostenrijk aa[...] de andere. — Deze geschillen komen voort uit de verschillende wijzen waarop die mogendheden de vervulling va[...] het vredestractaat door Rusland opnemen, als ook do[...] intrige van Rusland in Constantinopel.

ALLERLAATSTE TIJDING.

Wij vernemen zoo even dat ingevolge van het voort durend kruisen der Engelsche vloot in de Zwarte Zee, tu[...]schen de Russen en Turken te Varna vijandelijkheden heb ben plaats gehad, die meer dan eene schermutseling wa[...]ren. — Die Belgrado- en Slangen-eiland-questie schijnt w[...]der een ernstig aanzien te krijgen.

Turkije weigert deszelfs toestemming tot de doorgrav[...] van de landëngte van Suez op grond dat Egypte's [...] zich te ver uitbreidt.— Aan den spoorweg door de woes[...] echter wordt goed doorgewerkt en men verwacht d[...]t eerste helft daarvan in Februarij zal gereed zijn.

DE DOOD VAN H. TOLLENS CZ.

— In het dorp Rijswijk nabij 's Hage, had den 25sten dezer eene treurige plegtigheid plaats, waarbij zeker menig Nederlander in den geest tegenwoordig wes.

Het stoffelijk overschot van Neêrlands volksdichter bij uitnemendheid werd aan den schoot der aarde toevertrouwd.

Tollens heeft zijne aardsche loopbaan volbragt! Hoe hij die volbragt heeft, hoe hij zijne heerlijke gaven steeds dienstbaar maakte aan de uitbreiding van het gebied van deugd en waarheid, van opwekking tot vaderlands- en menschenliefde, gansch het volk weet het, wiens zanger hij was in den volsten zin. Tot in de laatste dagen zijns levens werkzaam, bleef zijn harte jong, en nu hij van 't Vaderland is gescheiden om op te gaan tot dat hoogere Vaderland, waar zijn geest, zijne innige overtuiging hem henen wees, zullen nog immer bij den tijdgenoot, en gewis ook bij het nageslacht, zijne zangen weêrklank vinden, „zoo lang er één hart open staat voor den ziel- en zinverkwikkenden toon, die ons uit zijne gedichten tegenklinkt."

Eene maand geleden (24 September), mogt hij den zes en zeventigsten verjaardag zijner geboorte vieren en bleek hem op nieuw de innige belangstelling en hoogschatting, welke hij van nabij en van verre mogt ondervinden, en die hij zoo ruimschoots verdiende, hetzij men lette op den invloed, dien hij op Neêrlands bevolking meer dan eene halve eeuw lang heeft uitgeoefend, hetzij men nagaat, hoe hij, tot zijne laatste dagen, gearbeid heeft aan de verrijking van het Vaderland met eene poëzij vol frischheid en eenvoud, vol gevoel en gemakkelijkheid van uitdrukking, welke den dichter den dank deden inoogsten van zijne landgenooten, de bewondering van onbevooroordeelde buitenlanders. Den zanger van Neêrlands duin- en zeetafereelen, van den lof van Coster's vinding, van de geliefkoosde romancen en balladen, van de overwintering in het Noorden, de liederen der Weldadigheid, van de ontgloeijende taal in 1830—1831, en bovenal van Neêrlands Volkslied, dat op de lippen van ouderen en jongeren zweeft, dien zanger zij de erkentelijkheid des volks bij zijne geopende groeve; later geslacht zal die erkentelijkheid beamen, want Tollens poezij was „edel en heilig!"

De lijkstoet getuigde hoe Tollens hoog werd geacht, ook mede door hen, die zich met de beoefening der schoone kunsten ondedig houden. Het genootschap: *Oefening kweekt kennis*, en de Rederijkerskamer alhier, waren vertegenwoordigd. Onderscheidene kunstschilders, waaronder men opmerkte de heeren S. van den Bergh, Bles, Bosboom, Mertz, Schelfhout, Weissenbrugh, enz., waren aanwezig. Als vertegenwoordiger van de toonkunst merkte men op den heer G. van der Does en der beeldhouwkunde den heer la Comblée, terwijl bovendien eene menigte belangstellenden, zoo uit 's Gravenhage als van elders, met de inwoners van Rijswijk het lijk volgden.

Toen het lijk op de baar bij het graf was geplaatst nam de heer S. J. van den Bergh het woord en sprak eenige warme dichtregelen uit: waarin hij aan zijn overlede[...] vriend een vaarwel toeriep, dat getuigde, hoe innig hij de overledene had lief gehad.

Daarna sprak de heer Moltzer, pres. van de regtbank t[...] Leiden, een woord van ingenomenheid met den man, die zoo voortreffelijk volkzanger was geweest en die als Christen gestorven was, zoo als men hem uit zijne zangen had leeren kennen. Nu sprak de heer Bennink Janssonius eenige dichtregelen uit, welke bij het vernemen van Tollens dood. uit zijne pen waren gevloeid. Hij wees daarin op den schoonen, als het ware, lentedag, waarop Tollens was getorven, die geen herfst [...]kend had en die tot het laatst de frischeid, gloed en kr[...] der dichterlijke lente had bewaard. De heer Withuis br[...] daarna, in bezield proza, hulde aan den grooten afgestorvene en drukte de hoop uit, dat men op dit graf een gedenkteeken zou zien verrijzen, geëvenredigd aan de achting en liefde, welke men den overledene had toegedragen.

Ten slotte bragt de heer Klein, ingezetene van Rijswijk, nog hulde aan den afgestorvene, die niet slechts een groot, maar ook een goed man is geweest.

EEN LOOVER UIT HET ZUIDEN OP 'T GRAF VAN TOLLENS.

Wacht, graver, vul den kuil niet digt,
En spreid er nog geen zoden over:
Hij is te dierbaar die er ligt!...
Wacht, graver, maak den kuil niet digt:
Het Zuiden brengt Hem nog een loover.

U niet alleen trof zijne dood,
Aan IJssel, Maas- en Amstelboorden;
U grieft alleen geen rouw en smart,
Ook in het Zuiden klopt het hart
Zoo Neêrlandsch als het broeder-Noorden.

U niet alleen heeft Hij geroerd,
Door zijne onsterfelijke zangen;
Ook hier in 't Zuiden klonk zijn lied:
Laat, bij den grafkrans, dien g' Hem biedt,
Het Zuiden ook een loover hangen.

Gij hadt hem wel in uwen schoot;
Gij bleeft wel aan zijn mond gekluisterd,
Bij ieder tooverend akkoord;
Maar ook het Zuiden heeft gehoord,
En wij, wij hebben meê geluisterd.

Gij zaagt hem, ja, toen Hij het hoofd,
In 't huis van Hollands huisgezinnen,
Voor Vorst en volk ten hemel hief,
En zong... Wat klonk die stem ons lief,
Al waren wij daar ook niet binnen.

Zijn lied dreef om op Neêrlands lucht,
Die met de zilvren toonen speelde,
En ons den galm heeft toegevoerd;
En hebbe 't lied u eerst geroerd,
Denkt niet, dat het ons minder streelde.

Hij had de snaren zijner harp
Ook diep in 't Zuiden vast gevezen;
Nooit heeft Hij 't speeltuig opgetild,
Of Belgiës grond heeft meê getrild,
Bij elken toon er uit gerezen.

Ook hier is Hij in huis gevierd...
Gezellig bij elkaar gezeten,
Wanneer de zondagskagchel brandt,
Wordt met *een Tollens* in de hand,
Zoo vank een Neerlandsch uur gesleten.

De jonge hartjes kloppen dan,
Of jooken lustig onder 't lezen;
De knaap zou *Koenraad* (1) willen zijn,
Die 't bootje vond — en 't maagdelijn
Niet minder *Elsje* willen wezen.

Den mannen siedt het gistend bloed,
Bij Maurits woeste krijgsgeruchten;
Zij doen de reis met *Heemskerk* (2) meê,
Of de *Aanblik op de Noorderzee*
Doet hen om Neêrlands rampen zuchten.

De *Moeder*, die bij 't wiegje zit,
Waar 't schreijend kindje in ligt te woelen,
Heft nooit een zang van Tollens aan,
Of dankt den dichter met een traan,
Den wellust, dien haar 't lied deed voelen.

De rijke geeft met milder hand,
Tot meerder medelij gedwongen.
Al *bedelde* 't (4) de dichter af;
En zachter rust hij ook die gaf,
Bij *'t Goeden Nacht*, (5) hem toegezongen.

Wij deelen steeds in lief en leed,
Hoe ver men Noord van Zuid moog scheiden.
Ons blijven lief en leed gemeen,
En ziel en taal en zeden één,
Al ligt de staatsgrens tusschen beiden.

Ons ook een deel in uwen rouw,
Een slip van 't baarkleed om te dragen;
Een toegang bij de droeve plegt;
En waar gij Hem te rusten legt,
Een hoekje aan 't graf om meê te klagen.

U niet alleen heeft hij geroerd.
Door zijne onsterfelijke zangen:
Ook hier in 't Zuiden klonk zijn lied,
En, bij den grafkrans, dien g' Hem biedt
Wil 't Zuiden ook een loover hangen.

Gezegend, Tollens, zij uw asch
En t' plekje waar ge U uit moog strekken...
Een goeden Nacht! gerusten Nacht!
Geliefde, zij het bed u zacht!
Tot U de stem weer op zal wekken.

Wien 't Neêrlandsch bloed in de aadren vloeit,
Roert uw gemoedlijk woord niet langer.
Uw star rees op naar hooger licht:
God had het oog op U gerigt,
Want voor Zijn troon onbrak een zanger...

— — — — — — — — — — —

Maak graver, nu den kuil maar digt.

JAN VAN RYSWYCK.

1) De dichter doelt hier en in de volgende verzen, verscheidene gunstig bekende stukken van Tollens: 1) *Liefde op het IJs.* 2) *De overwintering op Nova Zembla.* *Bij de wieg van een kind.* 4) *De Bedelbrief.* 5) *Goeden N[...]* *van de Armen aan de Rijken*, enz.

dat hij genoodzaakt was eene pruik van vijf batterijen te zetten. Toevallig gewerd hem verleden jaar eene bus Revalenta Arabica; hij gebruikte deze en ziedaar! tot ne verbazing ondervond hij hoe zijne haren (even als waasprietjes op een weiland, zie Humboldt: Cosmos) langzamerhand weder te voorschijn kwamen.

Thans telt hij 71 jaar en heeft zooveel hoofdhaar, dat hij voornemens is, om er voor beide zijne zonen een naturelletje van te laten afknippen, houdende hij dan nog genoeg over, om een vleermuis tot valstrik te dienen.

GEERTRUIDA KREUKNIET, te Middelburg, leed sedert vele jaren des morgens aan hartwater en maagkramp, des voormiddags aan zuur en des nachts aan ingewortelde verstoppingen, van tijd tot tijd ook aan opgezetheid; — alleen het gebruik van de Revalenta, gepaard met eene volstrekte onthouding van alle andere spijzen, heeft haar volkomen daarvan genezen.

WILLEM SOP, te Oud-Pedel-A, verloor in den tijd van acht dagen en zijne eigene grootmoeder en die zijner vrouw. Toen wendde hij zich aan het gebruik van de Revalenta Arabica en heeft later geene zulke droevige sterfgevallen ondervonden.

De baronet PLANTAGENET te Edimburg leed gedurende twaalf jaren aan een ongeneeslijken maagkanker, welke reeds zijne onderbuiksingewanden had aangetast, toen hij op zekeren nacht droomde, dat hij een okshoofd Revalenta-pap opat. — Des morgens bij zijn opstaan gevoelde hij in alle zijne leden eene nieuwe, ongekende levenslust; hij raadpleegde daarover de professoren van Schotlands hoogeschool, en dezen verklaarden eenparig, dat hij alleen door het droomen over de wonderdadige Revalenta volkomen van zijne kwalen genezen was.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Dec. 22	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Rembang.
„ 23	Balische	Gruda.	H. Ray.	Balie (Badong.)
„ 24	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„ —	Nederlandsche	Elisabeth.	H. F. Klok.	Samarang.
„ 26	„	Minister Thorbecke.	C. van Duyn.	Indramaijoe.
„ —	Nederl. Ind.	Digna.	Oedin.	Pasoeroean.
„ —	Nederlandsche	Juno.	W. J. Chevallier.	Batavia.
„ —	Nederl. Ind.	Fathul Joesoor.	Sech Achm. bin Mohm. Baoezeer.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Dec. 20	Nederlandsche	Australie.	D. B. Jochems.	Nederland.
„ —	„	Dorothea Henriette.	D. Smit.	„ via Pasoeroean.
„ 21	Nederl. Ind.	Fathoor Rachman.	Said Alie Alhadie.	Grissee.
„ —	„ „	Columbus Almansoor.	Sech Oemar bin Abd. Bahoezeer.	„
„ —	„ „	Gatmir.	„ Sehan bin Said „	„
„ 24	„ „	Stoomschip Soerabaya.	F. van de Pol.	Batavia via Samarang.
„ —	„ „	Sarie Borneo.	Hadjie Mohm. Said.	Banjermassing.
„ —	„ „	Hamadany.	H. F. Mackenzie.	Makasscr.
„ 25	„ „	Faidool Rachman.	Sain Abd. bin Hassan Segaf.	Grissee.
„ 26	„ „	Klara.	Bagong.	Banjoewangie.
—	„ „	Hoseeng.	Oey Boenko.	Balie Boliling.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Baliesche	Gruda.	Ray.	Onbekend.	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	Velocity.	Wm. Paul.	„	„ „ „ „
Fransche	Alphonse Nicolas Cèzard.	F. Le Bozec.	Nantes.	„ „ „ „
„	Washington.	J. Laville.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Biesbosch.	Mugge.	Nederland.	„ „ „ „
„	Juno.	Chevalier.	„	„ „ „ „
„	Zuid Holland.	De Boer.	„	„ „ „ „
„	Trijntje Fenna.	J. F. des Ruelles.	„	„ „ „ „
„	Java's Welvaren.	de Veer.	„	„ „ „ „
„	Minister Thorbecke	van Duijn.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Dorothea Henriette.	Smit.	„	B. J. van Eck & Co.
Fransche	Bougainville.	O. Albo.	Frankrijk.	„ „ „ „ „ „
Nederl. Ind.	Balgis.	Tjoe Eng.	Onbepaald.	Adam & Co.
Hamburgsche	Christian.	Binder.	China.	„ „ „
Engelsche	Emma.	Griffin.	Onbepaald.	„ „ „
Nederlandsche	Elisabeth.	H. F. Klok.	„	Van Leeuwen & Co.
„	Maria Veronica.	G. Mulder.	Nederland.	P. Kervel & Co.
„	Constantia.	Vonck.	„	Ruyl Cramer & Co.
„	Louise Prinses der Nederlanden.	Florijn.	„	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Al Adanie	Hadjie Hassan.	Batavia.	Gezagvoerder.
„ „	Alnair	S. Awab b. Awab Said.	Grissee.	„
„ „	Harriet.	Kenna.	Timor Koepang.	Nash.
„ „	Digna.	Oedin.	Pasoeroean.	Major Matzen & Co.
„ „	Elmachlaar.	Sech Awab b. Oem. Bahannan.	Banjarm. en Grissee.	Gezagvoerder.
„ „	Resgil Gair.	Sech Achmat bin Abdulla Alan.	„	„

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. bark *Minister Thorbecke*, Mevr. Lemmers met 4 kinderen en 2 bedienden. — Met de Nederl. Ind. schoener *Digna*, de heeren S. N. Berlouwt, A. de Groot en de Heus en fam. — Met de Nederl. bark *Juno*, Mejufvr. M. Feuerberg.

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. bark *Australie*, Mevr. de weduwe Genken, met 4 kinderen. — Met de Ned. Ind. bark *Sarie Borneo*, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia, stoomschepen Onrust, Vesuvius, Suriname en Celebes; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Alphonse Nicolas Cózard, Alfulck, Biesbosch en Velocity; de stoomschepen Java en Banda; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Royal Shepherdess, Hoksing, Maria Veronica, Aldjoesoor, Balgis, Washington, Trijntje Fenna, Louisa Prinses der Nederlanden, Constantia, Djoemoeroet, Fathal Kair, Zuid-Holland, Tatas Banjermassing, Fathool Wahap, Java's Welvaren, Fathool Barie, Al Adenie, Elmachlaar, Emma, Kiem heg Soen en Bougainville; de brikken Pylades, Christian en Siekanoegrahan, de schoeners Tio Kiem Tiang Thai, Tjanlie, Emelie, Kiem Ingsoen, Attaief, So-Ookdin en Pinang, en de kotters Tedok en Krabbe.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

30 Dec. De Nederl. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

15 Dec. De Nederl. bark *Laurens Koster*, gezagv. M. Koenen, naar Schiedam.

20 Dec. De Nederl. bark *Ridderkerk*, gezagv. A. H. Pesant, naar Schiedam.

Uitvoer te Pasoeroean van den 15den tot en met den 20sten December 1856.

Naar Schiedam met de bark *Laurens Koster*, gezagv. M. Koenen.

4,410 picols gouvernements koffij.

Naar Schiedam met de bark *Ridderkerk*, gezagv. A. H. Pesant.

6000 picols gouvernements koffij.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

17 Dec. De Ned. Ind. schoener *Indram Eljoesoor*, gezagv. Mohamat Tahir, van Balie.

VERTROKKEN.

16 Dec. De Ned. Ind. schoener *Sie Damar*, gezagv. Pa Dorasa, naar Balie.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mifrejool Moelook, Maria, Fathool Haer, Mansoer, Almashoor, Sophia, Indram Eljoesoor en de bark Ana Srie.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 23sten tot en met den 29sten December 1856.

AANVOER.

Van uit zee terug van eene verloren reis per het Ned. schip *Bougainville*, gezagv. V. Alba, agenten B. J. van Eck & Co.

1000 balen koffij, 1296 bossen rotting, 1160 krandjangs suiker, 995 zakken suiker, B. J. van Eck & Co.

Van Balie per het Bal. schip *Gruda*, gezagv. H. Ray, agenten Fraser Eaton & Co.

2106[29]/100 picols rijst, 50 picols koffij, 38[28]/100 picols klapperolie, 16[31]/100 picols tabak, Fraser Eaton & Co.

Van Samarang per het Ned. schip *Juno*, gezagv. J. Chevalier, agenten Fraser Eaton & Co.

30 vaatjes loodwit, 153 kisten lijnwaden, 44 kisten koper, 2 kisten vijlen, 1 kist leder, 122 staven ijzer, (Hoek) N. H. M. 26 collies manufacturen, 2 kisten kramerijen, J. F. van Leeuwen & Co; 12 kisten manufacturen, Schimmelpenninck & Co; 20 kisten bladkoper, 50 vaatjes loodwit, Fraser Eaton & Co; 3 kisten koopmanschappen, 3 kisten leder, Order.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Fathool Joesoor*, gezagv. Sech Achmat Bausier agent Gezagvoerder.

2 kisten muzijkinstrumenten, 3 kisten zadels en modewaren, Karthaus & Melchers; 250 kisten brandewijn, 10 kisten provisien, 25 kisten koopmanschappen en kleedingstukken, kramerijen, leder en ijzerwerk, B. J. van Eck & Co; 155 kistjes dranken, 25 kistjes parfumerien, Bechade en van Delden; 26 kisten lijnwaden, 39 kisten dranken en provisien, 12 kisten koopmanschappen, katoenen goederen en sla-olie, 2 monsterpakjes, J. F. van Leeuwen & Co; 12kisten lijnwaden, 1 kist monsters, P. Kervel & Co; 20[61]/100 picols kruidnagelen, Martherus; 3 kisten papier, Martens; 5 kisten lijnwaden, 20 vaten meel, Adam & Co; 51 collies lijnwaden, 6 kisten manufacturen en sigaren, 3 kisten mouchoirs, 2 kisten hoeden, McMillan Marten & Co; 80 vaatjes loodwit, 20 vaatjes geel-oker, Ruyl Cramer & Co; 2 vaatjes staal en loodwit, Kruer von Oven & Co; 6 kisten papier, Schimmelpenninck & Co; 27 collies koopmanschappen en sigaren, 44 collies meubelen, 24 vaatjes crepé kruid, 1 kistje vernis, Asschenberg & Co; 25 mandjes madera, 4 kisten manufacturen, 1 kist melodium, Pereira & Co; 2 kisten tafelkleederen en regenjassen, Adam & Co; 32 kisten lijnwaden, Fraser Eaton & Co; en kleinigheden, Order.

Van Nederland per het Ned. schip *Elisabeth* gezagv. F. Klok, agenten J. F. van Leeuwen & Co.

28 kisten aardewerk, Karthaus & Melchers; 150 kelders lijnolie, Mathieu & Co; 1 kist aardewerk, J. F. van Leeuwen & Co; 13½ amen 130 ank. azijn, 2 kisten glaswerk, 50 kisten bier, A. Bouman & Co; 40 kisten diversen; Kervel & Co; 250 kisten zeep, Fraser Eaton & Co; 4 kisten koopmanschappen, 100 vaatjes boter, Schimmelpenninck & Co; 1 kist kramerijen, Van Delden; 2 kisten manufacturen, 50 vaatjes boter, Order.

UITVOER.

Naar Grissee per de Ned. Ind. bark *Fathoor Rachman*, gezagv. Said Alie Alhadie.

Ballast.

Naar Grissee per de Ned. Ind. bark *Gatmier*, gezagv. Sech Schan bin Said Baoesir.

Ballast.

Naar Grissee per de Ned. Ind. bark *Columbus, Almansoor*, gezagv. Sech Oemar Baoesir.

7000 stuks Chin. vloersteenen, Tjan Hokzie.

Naar Batavia per de Ned. Ind. stoomboot *Soerabaya* gezagv. F. van de Pol.

Ballast.

Naar Macassar per de Ned. Ind. bark *Hamadanie*, gezagv. Mackenzie.

100 kelders genever, 100 kistjes cognac, 60 vaatjes loodwit en 50 kistjes cognac, Adam & Co; 125 kelders genever Gebr. van Delden.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Sarie Borneo* gezagv. Hadjie Mohamat Said.

30 picols uijen, 15 picols aardappelen, 10 picols dadels 500 stuks aardewerk, 40 picols dadels, 100 picols dinding, 2½ picols witte uijen en kleinigheden, Divers Arabieren.

Naar London per het Engelsche schip *Royal Shepherdess* gezagv. D. Napier.

7595[87]/100 picols rijst, 176[98]/100 picols rotting, 360 stuks buffelhuiden, 840 stuks koehuiden, 60 picols rijst, Fraser Eaton & Co; 8 krandjangs kaijoepoetie-olie, 3[22]/100 picols nagelen, 5 picols wilde notenmuscaat, 3 zakken medicijnen Nash; 1000 stuks buffelhuiden, Major Matzen & Co.

Naar Banjoewangie per de Ned. Ind. kotter *Klara* gezagv. Bagong.

1 kist azijn, 1 kist bessengenever, Martens; 20 picols suiker, 6 kelders genever, meubels, bagagie, provisien dranken en werktuigen, H. Zollinger; ƒ 1200 aan kopergeld, B. J. van Eck & Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol ƒ 17.—
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per kojang ƒ 110 à ƒ 115.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 140.—
KOEHUIDEN per 100 st. ƒ 300. —
ARAK per legger ƒ 120 à ƒ 130.—
OLIE (KLAPPER) per picol ƒ 22.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS. 105%

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Woensdag den 31sten December des avonds ten half 7 u

TOT SLUITING VAN HET JAAR.

Ds. VAN DAVELAAR.

AANGEKOMEN PASSAGIERS UIT O. I.

IN TEXEL.

21 October. Per *Asia*, kapt. Abrahams, van Batavia, de heer B. de Vries, echtgenoot en vijf kinderen, de heer C. Gericke.

16. October. Per *Burgemeester van Reenen*. kapt. van der Meer van Kuffeler, van Batavia, mevrouw de Wildt en bediende, de controleur Dekker, twee kinderen en bediende.

23 October. Per *Mimi*, kapt. Sogebade, van Batavia, de heer D. Wilkens.

2 November. Per *Oostergo*, kapt. Claus, van Batavia, de heer J. C. Oudraat.

3 November. Per *Jupiter* kapt. van der Meij, van Batavia, mevrouw Coenen en vier kinderen, de heer Abresch, luit. ter zee de heer J. van der Lind.

IN BROUWERSHAVEN.

17 October. Per *Twee Anthony's*, kapt. J. F. Klomp, de heer Elise Andrie Louis, oud-kapelmeester aan het hof van Soolo, dirigerend offic. van gezondheid.

30 October. Per *Herman*, kapt. M. v. Velthoven, de jufvrouwen C. Voermans, A. W. Cobelijn, S. M. Boeseken.

31 October. Per *Otto*, kapt. G. J. Rotgans, de heer G. R. Schwan Stockholm.

31 October. Per *Maarten van Rossum*, kapt. G. F. Rijken, de heer J. K. Haskarl, ambtenaar bij de Kina-cultuur.

VERTROKKEN PASSAGIERS NAAR O. I.

UIT TEXEL.

10 October. Per *Nederlanden*, kapt. Huidekoper, naar Batavia, kapt. van het O. I. leger L. S. W. van Rouveroij en echtgenoot, offic. van gezondheid E. W. Muller, echtgenoot en drie kinderen, de heeren R. R. Nauta, J. van der Star, T. Clignet, mevrouw F. Daendels, geboren van der Sluis en zoon, mevrouw G. Beudeker, mevrouw M. J. C. Hoorn en een kind, mejufvr. F. Smits en een Javaansche bediende.

16 October. Per *Margretha Johanna*, kapt. Rolufs, naar Batavia, de kapt. der O. I. artillerie J. P. Huijser, Mr. W. E. v. d. Hout, ambtenaar 1e klasse, de heer G. van de Poll, controleur der cultures, echtgenoot en een kind, de heer R. G. Schrok, architect 1e klasse.

19 October. Per *Zeenimph*, kapt. Witsen Elias, naar Batavia, de heer Leijds en echtgenoot, de heeren Tamson, van Geuns, Loman, Dumont, Taunaij, Tadema, mevrouw Goedwill en zoon, mevrouw Gijon, mejufv. Zandman.

5 November. Per *Petronella Catharina*, kapt. Hagen, naar Batavia, de heeren J. van der Linden en familie, G. C. T. van Dorp, H. Schoemaker, W. Wilmes, mejufvr. J. Verhoeff.

UIT BROUWERSHAVEN.

14 October. Per *Admiraal v. Kinsbergen*, kapt. T. J. J. Bouman, de heer Streitz, echgenoote en 2 kinderen, benevens twee Javaansche bediendes, de heer Hetzer, echgenoote, en 2 kinderen, de heer Spoelman en echgenoote.

27 October. Per *Jason*, kapt. J. Lourens, de heeren L. F. Hogel 2de luitenant bij de artillerie, W. H. K. S. Th. Reumpol, D. F. François, O. I. ambtenaar, D. Dekkers, assistent-geographisch-ingenieur, W. A. A. de Sturler O. I. ambtenaar, met familie, J. Elsenaar, echgenoote en kind, de jufvrouwen A. W. A. de Sturler H. W. Coster, R. C. G. Coster, F. A. E. Delden, baboe Delfia.

FRANKRIJK.

— Door een Belgisch provinciaal blad is medegedeeld, dat de Belgische regering eene zeer strenge wet op de drukpersvrijheid in gereedheid brengt; dit wordt thans uit Brussel, zoo verhaalt de *Köln- Zeitung*, tegengesproken. Ondertusschen zoude een wetsvoordragt, de invoering van het zegel en de gedwongen onderteekeningen in de dagbladen ten onderwerp hebbende, nog steeds als waarschijnlijk beschouwd worden.

— Naar men verneemt, is de Fransche regering voornemens voortaan niet meer toe te staan, dat de drukpers zich met theologische en letterkundige discussiën bezig houdt. Het schijnt, dat de scherpe artikelen, welke in den jongsten tijd in de dagbladen werden opgenomen, bij de hooge regering groote afkeuring gevonden hebben.

— Een lid van het Fransche wetgevend ligchaam, de heer Lelut, heeft een boek geschreven, om te bewijzen dat Socrates gek was; de heer Granier de Cassagnac, redacteur van de *Constitutionnel*, insgelijks lid van het wetgevend ligchaam, en groot vijand van de wijsbegeerte, vindt dit boek wat te sterk en heeft zich de moeite gegeven om te bewijzen, dat Socrates niet gek was. Men vraagt wie van deze drie eigenlijk gek is.

— Tegenwoordig verschijnen er 311 Couranten in Italië — gedeeltelijk staatkundig, wetenschappelijk en artistisch. Zij zijn op volgende wijze over het schiereiland verdeeld: 5 verschijnen er in Lombardyë, 87 in Sardinië, 5 in Parma en Modena, 33 in Toskane, 30 in den Kerkelijken Staat en 56 in het Koningrijk der beide Siciliën.

— Zekere knaap, Camuset, 14 jaren oud, ging voor enige dagen in gezelschap van iemand, Martin geheeten, die enige jaren ouder was dan hij, een bad nemen in de Seine. De knaap werd door krampen overvallen en alle pogingen van Martin om hem te redden waren vruchteloos zoodat eindelijk beiden zonken. Eenige varensgezellen schoten toe, vischten hen op en riepen geneeskundige hulp in; maar het was te laat; beiden waren dood.

Bij de ontkleeding van het lijk van Martin bleek het tot aller verwondering dat het eene vrouw was. Men is naderhand te weten gekomen dat zij, 14 jaren geleden door haren man verlaten geworden zijnde, de kleeding en naam des mans had aangenomen en door mannenarbeid in hare behoeften had voorzien. Degenen voor wie zij had gewerkt waren altijd zeer tevreden geweest over haren arbeid; zij was altijd stipt in haar werk en gedroeg zich goed; maar niemand, zelfs hare medearbeiders niet, hadden ooit gedurende de geheele veertien jaren harer maskerade, het minste idée gehad dat zij eene vrouw was. Na de omwenteling in Februarij 1848, werd zij op de verkiezingslijsten ingeschreven en heeft ook met de daad van haar stemregt gebruik gemaakt — zij deed ook dienst bij de schutterij.

— Sedert eenigen tijd werd in de voorstad van Parijs, St. Germain, met ongemeene behendigheid tal van diefstallen gepleegd, doch de dieven lieten volstrekt geene sporen achter, welke tot hunne ontdekking konden leiden. Slechts eenmaal ontwaarde men in een huis, waar een diefstal was gepleegd, twee blonde jongelingen, doch eer men hen kon vatten, waren zij verdwenen. Den 25 Aug. ll. werden een dentiste vele kostbaarheden ontstolen en ook de goederen zijner dienstbode werden niet gespaard; terstond werd hiervan aangifte gedaan, doch het onderzoek der politie bleef vruchteloos. Den 5 September zag de dienstbode echter bij een uitdrager eenige der haar ontstolen voorwerpen, waarop zij zich haastte den commissaris van politie daarvan te verwittigen, hetwelk tot de ontdekking leidde, dat vele in den laatsten tijd gepleegde diefstallen waren verrigt door twee meisjes, M. R., oud 21 jaren, afkomstig uit het groothertogdom Luxemburg. Zij bewoonden een huis in de straat Mauconseil; als zedige en stille meisjes, die zich schijnbaar met het vervaardigen van handwerken bezig hielden en getrouw ter kerk gingen, zij genoten in de buurt de algemeene achting, en men hield haar voor meisjes uit vroeger gegoeden stand, die nu, weezen geworden, door handenarbeid in hun onderhoud moesten voorzien. Thans is evenwel gebleken, dat de beide meisjes des avonds een mannengewaad aantrokken en dan onopgemerkt hunne woning verlieten, daar het huis nog een uitgang in eene andere straat had; zij pleegden dan diefstallen met eene vermetelheid en ervarenheid, welke die van doortrapte boosdoeners overtrof, zoodat men naauwelijks zou kunnen gelooven, dat de beide meisjes de daders daarvan waren, wanneer zulks niet gebleken ware uit de bij haar gevonden gestolen voorwerpen, valsche sleutels enz. en bovendien uit hunne eigene bekentenissen.

— Het verbruik van tabak neemt in Frankrijk dermate toe, dat de oude fabrieken, ondanks de uitgestrekte vergrootingen in de laatste jaren, ontoereikend zijn voor de vraag. Een tweede entrepot zal te Bercy worden opgerigt, grooter nog dan dat van de Quai d'Orsay. Eene sigaren-fabriek zal ook opgerigt worden te Chateauroux, departement van de Indre, en aan 800 vrouwen werk verschaffen.

— Te Nantes heeft de arrestatie van een beambte bij de posterijen aldaar veel opzien verwekt. Hij was voornamelijk met de aangelegenheden der frankeringen belast, en nu is ontdekt, dat hij vele brieven niet verzond en zich de frankeergelden toeëigende. Zulks schijnt met vele honderde brieven het geval te zijn geweest, vooral met die, welke voor Indië en andere verre landen bestemd waren; tal van brieven van de jaren 1853 en 1854, maar vooral van 1855 en 1856, is nog bij hem gevonden. Men vermoedt, dat hij zich ook wel bankbiljetten zal hebben toegeëigend, welke in sommige brieven besloten waren, terwijl dienaangaande een gestreng onderzoek wordt ingesteld. Nog onlangs is een brief met 5000 francs in bankbiljetten te loor geraakt.

DUITSCHLAND.

— Een dagblad van Funen meldt, dat te Assens, eene plaats op dit eiland gelegen, de doodstraf is voltrokken aan twee roovers, Boye en Olsen genaamd. Deze gebeurtenis kenmerkte zich door de twee volgende bijzonderheden: Olsen verzette zich namelijk zoo wanhopig tegen den beul en zijne zes helpers, dat zij verpligt waren de hulp van militairen in te roepen, welke er slechts met moeite in slaagden den delinquent zoodanig vast te houden, dat de beul tot de onthoofding konde overgaan.

Zoodra was het hoofd niet van den romp gescheiden of twee jeugdige boerinnen van 15 à 17 jaren, drongen door de dubbele rij gendarmes, die het schavot omgaven, henen en vingen in medegebragte kopjes het van het schavot stroomende bloed op, hetwelk zij ijlings opdronken; dit deden zij waarschijnlijk naar aanleiding van een oud bijgeloof, dat bij de landelijke bevolking in Denemarken heerscht, dat het bloed van een ter dood gebragte, wanneer het warm gedronken wordt, een onfeilbaar voorbehoedmiddel is tegen de vallende ziekte en beroerten.

Door een commissaris van politie, die haar verweet de openbare rust te hebben verstoord, ondervraagd zijnde, antwoordden de meisjes, dat zij niets onwettigs hadden gedaan, en vertoonden een door Olsen onderteekend geschrift, waarbij hij haar magtigde om na zijn dood zooveel van zijn bloed te drinken, als zij maar begeerden.

— Op het eiland Seeland overleed dezer dagen, in den onderdom van 110 jaren een mulat, genaamd Christiaan Frederik Fortuna. In 1746 te Samarang, in slavernij geboren, werd hij herhaaldelijk verkocht, en kwam ten slotte, in het jaar 1771 in deze stad, waar zijn meester hem acht jaren later de vrijheid schonk. In 1797 liet Fortuna zich doopen en diende vervolgens als huisknecht bij onderscheidene personen, o. a. bij den taalkundige Heiberg en bij den beroemden aardrijkskundige Malte Brun. De oude man heeft tot het laatst zijns levens al zijne zintuigen en verstandelijke vermogens behouden. Hij woonde in 1772 de strafoefening van Struensee en Brandt bij en herinnerde zich tot in de kleinste bijzonderheden al wat met deze bloedige gebeurtenis in verband stond. Sedert eene halve eeuw had hij het domein van Hoevdinggard, waar hij zijn leven eindigde, niet verlaten.

ENGELAND.

— De koningin van Engeland heeft in den nazomer in het prachtige jagt *Victoria and Albert* verscheidene kruistogten in het kanaal gemaakt, een bezoek aan steden van de zuidkust gebragt, en af en toe den uitstap landwaarts in uitgestrekt tot Bristol, Exeter, Bath en andere plaatsen, waar H. M. met groote geestdrift werd ontvangen door de ingezetenen, wien sedert geruimen tijd de eer van dit koninklijk bezoek niet was te beurt gevallen. H. M. wordt gezegd op zee volkomen te huis te zijn, gelijk eene koningin van Engeland behoort, maar indien men mag gelooven wat in de hooge kringen wordt gemompeld, zou de neiging voor hare zeetogtjes minder welkom zijn aan Prins Albert en de meeste leden der hofhouding, die sterk aan zeeziekte onderhevig zijn.

Ten gevolge van het vertrek van het Hof naar Schotland, zijn alle geruchten omtrent een voorgenomen bezoek aan Pruissen, Belgie en Duitschland vervallen.

— Zeer belangrijk zijn de opgaven van den Engelschen katoenhandel sedert 1791. Men kreeg uit de Vereenigde Staten van Noord-Amerika in:

1791	—	64	balen.
1821	—	271,649	„
1825	—	140	millioen ponden.
1835	—	283	„ „
1845	—	561	„ „
1855	—	682	„ „

De invoer uit Indie bedroeg in 1843, 66, in 1853, 181, en in 1855, 145 millioen ponden.

— Wederom zijn drie Engelsche ingenieurs, bestemd voor den staf der Scinde-spoorweg-maatschappij, naar Oost-Indië gezonden; dit is reeds de vierde zending. Men verwacht, dat de telegrafische gemeenschap van Indië met Engeland spoedig zal tot stand komen.

— De heer Pessamer heeft in Engeland octrooi verkregen voor eene nieuwe wijze van ijzer smelten, welke uitvinding eene groote sensatie heeft verwekt onder de belanghebbenden bij het vak en zulke groote verwachtingen doet koesteren, dat de ijzerhandel eenen stilstand ondervindt, omdat men wacht of de nieuwe smeltwijze in het groot is toetepassen. Het systeem schijnt zeer eenvoudig te zijn. Door de lucht in de massa ijzer op te hoopen, verkrijgt men eene grootere hitte en de versmelting der koolstof en gazzen wint veel arbeid uit, terwijl het ijzer van betere hoedanigheid wordt.

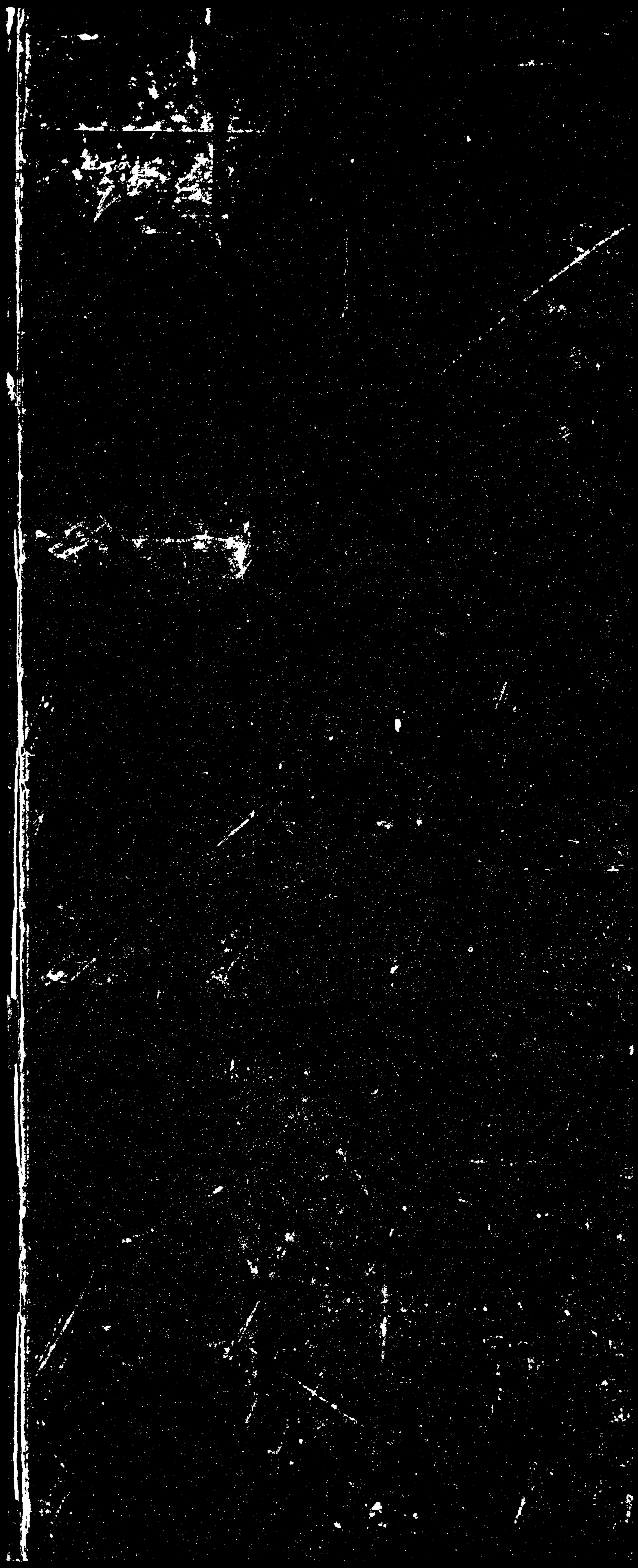
— De finantiële moeijelijkheden van het Chinesche Gouvernement hebben geleid tot hetgeen men zou moeten noemen eene mineralogische opname van het land. Algemeene en gewestelijke ambtenaren zijn ondervraagd nopens het vermogen hunner afdeelingen om zilver, koper of ijzer te bezorgen om er geld uit te vervaardigen.

— Te Londen wordt op dit oogenblik eene snelpers vervaardigd voor de *Lloyds Weekly Newspapers*, welke zes cylinders heeft en eenig in hare soort in Europa zijn zal. Zij is namelijk in staat 15,000 exemplaren in een uur te drukken. De Amerikanen bezitten nog vermogender persen, vermits er aldaar zijn met 8 cylinders, die 20,000 exemplaren in een uur, dus 333 in eene minuut kunnen drukken. Zulk eene snelpers kost 100,000 francs.

— De beroemde geschiedschrijver Macaulay zal eerlang op reis naar Venetië vertrekken, om zijne gezondheid te herstellen. Het 5de deel zijner *Geschiedenis van Engeland* ligt voor de pers gereed.

— Volgens de Engelsche berigten uit Japan, voorkomende in de *North China Herald*, had de Stoomkorvet *Hornet*, den admiraal met het eskader in September rustig ten anker gevonden in de binnenhaven van Nagasaki, een voorregt in twee eeuwen aan niemand dan de Nederlanders en Chinezen toegestaan. Dit was waarschijnlijk echter slechts verkregen door eenige aanwending van kracht. Men had de ketting die de binnenhaven afsluit niet laten zakken; nu liep de stoomer *Barracouta* met de *Pique* op sleep tegen dezelve aan; bij de eerste aanraking met den voorsteven slipte de afsluiting, tot groote verbazing der Japannezen, ofschoon de Nederlanders hen hadden gewaarschuwd dat dit het geval zou zijn. Na het ankeren der *Pique*, haalde het stoomschip ook de *Winchester* af en sleepte dit schip eene halve mijl nader bij de stad. De opene en fiksche gedragslijn van den admiraal moet in die stad wonderen hebben uitgewerkt; men zag daar spoedig met welk soort van een man men te doen had en stond hem alles toe wat hij wenschte. De officieren landden en doortrokken de stad naar goedvinden, bezochten de Nederlandsche ambtenaren in hunne faktorij, en wisselden beleefdheden met hen. Om verwarring voor te komen lieten de autoriteiten tegenover deze andere gebouwen oprigten, welke zij de Engelsche faktorij noemden, en waar alle voorwerpen waaraan men behoefte kan hebben te koop waren, of wel onmiddellijk ontboden werden. De Engelschen vonden de landsdienaren en het volk zeer beleefd en oplettend, in al hunne behoeften werd zonder het minste bezwaar voorzien, wel een kontrast met het bezoek van het jaar te voren, toen men met 13 schepen kwam en niet landen mogt.

— Het Gouvernement van Ceylon zal eene elektro-magnetische telegraaflijn over het eiland doen aanleggen, gaande van Galle naar Colombo, van daar naar Kandy en ten laatste tot Waddemoratche, over eene lengte van 300 Eng. mijlen. Dr. O Sharignessy, onder wiens opzigt het uitgebreide telegraafnet over Britsch Indie zoo spoedig werd tot stand gebragt, schat de kosten op 50 £ per mijl. Nadat de wetgevende magt de uitgaaf had ingewilligd uit de inkomsten van het eiland, is het werk dadelijk aangevangen.

1658
B1

[illegible] 62
73